

ŞULE ÖZSOY

**1982 ANAYASASI'NIN
YAPIM SÜRECİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vii
1982 ANAYASASI'NIN YAPIM SÜRECİ	1
GİRİŞ	1

Ön Bölüm

1982 ANAYASASI'NA GİDİŞ: DARBE ÖNCESİ ANAYASA TARTIŞMALARI

A. GENEL OLARAK	3
B. DEVLETÇİ TEZLER.....	5
1. Adalet Partisi Çevrelerinin Yaklaşım ve Önerileri	5
2. Nisan 1980 Tercüman Seminerleri	9
a. Parlamenter Rejim İçinde Kuvvetli Yürütme Görüşü.....	9
b. Yarı-Başkanlık Rejimi İçinde Kuvvetli Yürütme Görüşü.....	12
c. Klasik Parlamenter Rejim Savunusu: Anayasa Değişikliği Dışında Çözüm Arayışları .	14
3. Yeni Forum Anayasa Önerileri	16

a.	Mevcut Durum Değerlendirmesi	18
b.	Parlamento ve Yapısı Hakkında Öneriler	20
c.	Kanun Yapılması Usulüne İlişkin Öneriler.....	22
d.	Yürütmeye İlişkin Görüşler	23
e.	Yargı Organlarına Yaklaşımlar.....	24
f.	Genel Değerlendirme	25
C.	ANAYASACI VE SOSYALİST TEZLER.....	25
1.	Cumhuriyet Halk Partisi Çevrelerinin Yaklaşımı.....	26
2.	Diğer Sol Çevrelerin Tepkileri	28

Birinci Bölüm

YENİ ANAYASA'NIN OLUŞUM EVRELERİ

A.	12 EYLÜL SONRASI, KURUCU MECLİS OLUŞANA KADAR GEÇEN SÜREÇ.....	35
1.	12 Eylül 1980 Sonrası Yapılanma	35
2.	Milli Güvenlik Konseyi'nin Anayasa ve Düzen Söylemi	39
a.	Genel Olarak.....	39
b.	Anayasa Düzeni Hakkında Kanunun Teorik Tahlili ve Pratik Amacı	48
B.	Asli Kurucu İktidarın Teorik Değerlendirilmesi ve 1982 Anayasası.....	50
1.	Asli Kuruculuk.....	50
a.	Hukuk Dışı Bir Güç Olarak Bakan Görüş.....	51
b.	Hukuk İçine Sokan Görüşler	52
c.	1982 Anayasası'nın Yeri	54
2.	Demokratikleşme Sürecinde Yapılışına Göre Anayasalar ve 1982 Anayasası.....	59

C. 1982 ANAYASASI'NIN KURUCU GÜÇLERİ.....	66
1. Genel Olarak Anayasa Yapma Biçimleri.....	66
2. 1982 Anayasası'nın Kuruculuk İktidarını Paylaşan Güçler; Pozitif Düzenleme.....	71
3. DM'nin Yapısal Tahlili.....	75
4. Kurucu Meclisin Oluşumu ve Yapısı Hakkında Kamuoyunda O Dönemde Yapılan Değerlendirmeler	79
5. DM'nin Faaliyetleri.....	83
a. Anayasa Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşleyişi	83
b. Genel Kurul Çalışmaları	86
6. Halkın Katılımı	98

İkinci Bölüm

ANAYASA YAPIM SÜRECİNE YAPILAN ETKİLER

A. YASAL DÜZENLEMELER YOLUYLA YAPILAN ETKİ	103
1. Siyasi Partilere ve Faaliyetlerine İlişkin Düzenleme	104
2. Yeni Anayasa Hakkında Görüş Bildirebilecekler ve Yasaklı Olanlara İlişkin Düzenleme	107
3. Anayasayı Tanıtma Görevi Adı Altında Yapılan Düzenleme	109
B. YENİ ANAYASA DÜZENİ HAKKINDA ÇEŞİTLİ ÇEVRELERİN, YAPIM SÜRECİ İÇİNDEKİ GÖRÜŞ VE BEKLENTİLERİ	110
1. Kamuoyunda Tepki ve Öneriler	110
a. Taslak Öncesi	111
b. Taslak Sonrası.....	118

aa. Siyasal Konular	118
bb. Özgürlükler.....	120
2. Danışma Meclisi Anayasa Komisyonu'na Sunulan Görüşler	127
a. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi.....	127
b. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi	130
c. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi	133
d. Danıştay – Yargıtay – Anayasa Mahkemesi	136
e. Türkiye İşveren Sendikası'nın (TİSK) Görüşü	140
f. Bir Kısım Sivil Toplum Kuruluşları ve Diğer Üniversitelerin Görüşleri.....	145
SONUÇ	147
KAYNAKÇA	151